

عملکرد امام هادی (ع) الگویی برای حیات امروز شیعیان است

صداقت ثمر حسینی گفت: امام هادی (ع) با وجود اختناق شدیدی که با آن مواجه بود، همواره به مسأله ظهور حضرت حجت (عج) اشاره می‌کرد و عملکرد حضرت نسبت به این مؤلفه الگویی برای شیعیان امروز است.

صداقت ثمر حسینی گفت: امام هادی (ع) با وجود اختناق شدیدی که با آن مواجه بود، همواره به مسأله ظهور حضرت حجت (عج) اشاره می‌کرد و عملکرد حضرت نسبت به این مؤلفه الگویی برای شیعیان امروز است.

به گزارش خبرنگار مهر، امام علی النقی مشهور به امام هادی (ع) در شرایطی زندگی می‌کرد که خلفای وقت عباسی هرکدام به سیره پیشینیان خود دست به خصومت با امام معصوم و تنگ کردن عرصه بر آن حضرت زدند. دوران حیات امام هادی (ع) مصادف با خلافت شش خلیفه عباسی بود که هرکدام به نحوی شرایط را برای آن حضرت سخت کرده و اختناق شدیدی را به وجود آوردند تا جایی که ارتباط شیعیان با امام (ع) به بسته‌ترین و محدودترین حالت ممکن رسید.

امام هادی (ع) با وجود چنین شرایطی هرگز جامعه شیعی را به حال خود وا ننهاده و با اینکه زندگی بر آن حضرت صعب و سخت می‌گذشت، در هر فرصتی ولو اندک سعی بر انتقال معارف والای دین داشت، به بیان دیگر در حالی که خلفای وقت امام را شدیداً زیر نظر داشتند، اما آنچه که باید به جامعه منتقل می‌شد، به اذن و پاری خداوند انتقال یافت.

بر آن شدیم در سالروز شهادت جانگداز امام هادی (ع)، شمه‌ای از زندگانی آن امام همام را بررسی کنیم. برای این منظور با «کامیار صداقت ثمر حسینی» عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی گفت‌وگویی داشتیم که در ادامه حاصل آن را می‌خوانید:

کامیار صداقت ثمر حسینی در گفت‌وگو با خبرنگار مهر درباره نوع مواجهه امام هادی (ع) با شیعیان آن هم در شرایطی که حکومت حداکثر اختناق را برای حضرت و دوستدارانش پدید آورده بود، گفت: عبدالحسین شبستری در کتاب «النور الهادی إلى أصحاب الإمام الهادی» تصویری روشن از شاگردان امام هادی (ع) ترسیم کرده است و ۱۹۳ تن از رجال آن امام معصوم (ع) را نام برده است. زمانی که بدانیم حیات مبارک آن حضرت مصادف با سخت‌ترین دوره حکومت عباسیان بر شیعیان بود، تربیت این تعداد شاگردان و اصحاب روایت شناخته شده بیانگر زحماتی است که آن حضرت برای اتصال مردم به حق، در زیر فشار حکومت‌های باطل کشید.

یکی از وجوه مهم در سخنان امام هادی (ع)، توجه شیعیان به انتظار فرج، ایمان به ظهور حضرت حجت (عج) و یادآوری وعده حتمی و قطعی دین اسلام بر آن است

وی با اشاره به نگاه امام هادی (ع) نسبت به مسأله امامت و ولایت گفت: یکی از وجوه مهم در سخنان آن امام همام توجه شیعیان به انتظار فرج، ایمان به ظهور حضرت حجت (عج) و یادآوری وعده حتمی و قطعی دین اسلام بر آن است. این موضوع را می‌توان در احادیث ذکر شده در منابعی چون «کفایة الاثر» خزاز قمی و یا «کمال الدین و تمام النعمه» و «امالی» شیخ صدوق مشاهده کرد. همچنین علامه «عزیز الله عطاردی» نیز مجموعه احادیث آن حضرت را در کتاب «مسند الامام الهادی ابی الحسن علی بن محمد (ع)» جمع‌آوری کرده است.

برای مثال به یکی از احادیث آموزنده آن حضرت اشاره کوتاهی می‌کنم؛ رسول اکرم (ص) فرمود: «لا تُعَادُوا آلَ إِيْمَانٍ قَتْلًا وَدَيْكُمُ»، ظاهر عبارت آن است که (با روزها دشمنی نکنید که با شما دشمنی خواهند کرد)؛ اما پاسخ امام هادی (ع) در پاسخ «صقر بن ابی دلف» بس آموزنده است. حضرت ایام هفته را از شنبه تا جمعه به ترتیب مزین به اسماً مبارک حضرت رسول الله (ص) تا حضرت حجت آل محمد (ص) کرد. مسلمانان باید هفته را با نام نامی رسول الله (ص) آغاز کنند و با نام منجی بشریت به پایان رسانند. یعنی در سراسر هفته، خود را با عدل و حقیقت در نظر آورید و از ظلم و باطل دوری گزینید. حضرت در پایان فرمود: (جمعه از آن فرزند فرزندانم است که جمعیت حق گرداگرد او جمع شوند و اوست که زمین را پر از عدل و داد می‌کند، همچنان که از ظلم و جور پر شده باشد). این وعده قطعی هم در قرآن و هم در احادیث صحیح بارها تأکید شده است.

حیات مبارک حضرت هادی (ع) مصادف با سخت‌ترین دوره حکومت عباسیان بر شیعیان بود و تربیت ۱۹۳ تن از شاگردانی که در توسط عبدالحسین شبستری نام برده شده‌اند، بیانگر زحماتی است که آن حضرت برای اتصال مردم به حق، در

عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در بخش دیگری از مباحث خود با اشاره به سیره امام هادی (ع) و آنچه که در تاریخ اسلام از زندگانی آن حضرت به ثبت رسیده است، گفت: تحقیقات متعددی درباره ابعاد گوناگون زندگانی امام هادی (ع) صورت گرفته و خوشبختانه برخی از آن ها به فارسی ترجمه شده اند؛ از آن زمره می توان از آثار علامه «باقر شریف قرشی» در «حیة الامام علی الهادی (علیه السلام)»؛ «سید محسن امین» در «اعیان الشیعه»؛ «سید محمدکاظم قزوینی» در کتاب «الإمام الهادی من المهد إلى اللحد» و چنانکه اشاره شد، علامه عزیز الله عطاردی در «مسند الامام الهادی ابی الحسن علی بن محمد (ع)» نام برد و البته کتاب های خوب دیگری نیز هستند که این مجال اندک گنجایش بیان اسامی همگی آن ها را ندارد.

صداقت ثمر حسینی در ادامه به گوشه هایی از سبک زندگی امام هادی (ع) اشاره کرد و گفت: یکی از مواردی که در مورد حضرت ذکر شده است انگشتی آن امام همام است. از نقوش نگین انگشتی آن حضرت (ع) به بیان «مصباح کفعمی» عبارت «حفظ العهود من الرلم؛ اخلاق المعبود» بود؛ یعنی «حفظ عهدها از اخلاق معبود است.» که معنایی بلند داشته و جنبه تربیتی و اخلاقی آن برای شیعیان بسیار ارزشمند است. دیگر نقش نگین انگشتی آن حضرت که تربیت توحیدی در آن متبلور است، «الله ربی و هو عصمتی من خلقه» بود، یعنی «خدا ربّ من و نگاه دارنده من از شر خلائقش است». ائمه اطهار از نقوش مختلف انگشتی استفاده می کردند و مضامین آن ها انسان را به یک نور واحد رهنمون می کند.

عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در بخش دیگری از مباحث خود در رابطه با الگوبرداری از عرصه های مختلف حیات و سیره امام هادی (ع) ادامه داد: پایبندی عملی به فرمایشات ائمه اطهار (ع) تنها راه نجات جامعه ماست. هراندازه در زندگی روزمره خود به عدل نزدیک شویم، به امام هادی (ع) نزدیک شده ایم. هراندازه از باطل دوری گزینیم به همان میزان به آن حضرت نزدیک می شویم. زمانی که حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) عقاید خود را بر امام هادی (ع) عرضه کرد و حدیث مذکور در «کفایة الاثر» خزاز و «کمال الدین» و «امالی» صدوق به سند متصل از حضرت عبدالعظیم حسنی (علیه السلام) موجود است اقرار به یکایک امامان تا امام هادی (ع) می کند و آنگاه حضرت امام هادی (ع) می فرماید: (پس از من حسن پسر من است و درباره خلف آن حضرت فرمودند: شخص او دیده نشود و او را به اسم یاد کردن روا نباشد تا اینکه خروج نماید و زمین را پر از عدل و داد کند، چنانکه از جور و ظلم پر شده باشد)؛)، حدیث می فرماید شیعیان ما! شما باید در جبهه عدل و داد باشید؛ از ظلم و جور بیزار باشید. این آموزه های عملی برای زندگی کنونی ماست. به قول علمای اخلاقی همگی به ویژه آنانکه مسئول هستند، باید سخنان، اعمال، مدیریت، معاملات و خود را محاسبه کنند مبدا که مستقیم و غیرمستقیم به ظلم و جور رونق بخشیده باشند.